

Dosarul nr. 3ra-241/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (judecător D. Bosii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (judecători V. Movilă, N. Veleva și E. Dvurecenschii)

Î N C H E I E R E

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Nadejda Condrea împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, persoane terțe Galina Edlicica și Irina Margine, cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 08 decembrie 2017, executorul judecătoresc Nadejda Condrea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, cu privire la anularea pct. III din decizia Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A din 23 octombrie 2017 și pct. III din decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 267 din 30 noiembrie 2017, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-4).

În motivarea acțiunii, reclamanta executorul judecătoresc Nadejda Condrea a relatat că prin pct. III din decizia Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A din 23 octombrie 2017, în temeiul art. 253 alin. (4¹) din Codul fiscal, i-a fost aplicată o amendă în sumă de 6 393 lei pentru executarea neconformă a prevederilor art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal.

Reclamanta a susținut că în decizia Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A din 23 octombrie 2017 se menționează că în contradicție cu prevederile art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal, reclamanta nu a respectat termenul de distribuire

a sumei în partea ce ține de obligația fiscală aferentă bugetului pe procedura executorie nr. 154s-155/13 din 09 ianuarie 2013, obiect fiind decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 42 din 09 ianuarie 2013 privind încasarea plăților la buget și a amenzii aplicate în sumă totală de 21 311 lei de la ÎI „Sava Natalia”.

Reclamanta a indicat că în decizia Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A din 23 octombrie 2017 se mai menționează că deși suma de 21 311 lei a fost încasată de la debitorul ÎI „Sava Natalia” la data de 18 septembrie 2013, aceasta a fost transferată la buget abia la data de 01 octombrie 2013.

Astfel, reclamanta a specificat că în viziunea organului fiscal, termenul de virare la bugetul de stat a sumelor încasate de executorul judecătoresc în beneficiul statului este de 3 zile, ceea ce ar rezulta din prevederile art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal.

Aici, reclamanta a invocat că în conformitate cu art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal, după eliberarea sumelor realizate în faza de executare, executorul judecătoresc va prezenta, în termen de 3 zile, informații cu privire la sumele distribuite creditorilor în modul stabilit de Codul de executare. În cazul neexecutării prescripțiilor menționate, precum și în cazul nedistribuirii sumelor conform categoriilor de creanțe prevăzute la art. 145 din Codul de executare, în partea ce ține de obligația fiscală aferentă bugetului, față de executorul judecătoresc responsabil se va aplica, în baza deciziei organului fiscal, o sancțiune prevăzută la art. 253 alin. (1¹) și (4¹) din prezentul cod cu obligarea executorului judecătoresc, în cazul în care nu a distribuit sau a distribuit incorect sumele bănești, să le transfere în termen de 3 zile la bugetul respectiv.

Reclamanta a evidențiat că ipoteza normei de la art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal vizează doar procedurile de executare unde există doi sau mai mulți creditori, fiind necesară distribuirea datoriei încasate între aceștia.

În context, reclamanta a făcut trimitere și la prevederile art. 144 alin. (1) și (5) din Codul de executare.

Reclamanta a relevat că, Codul fiscal nu reglementează termenul de virare la bugetul de stat a sumelor încasate de executorul judecătoresc în beneficiul statului și nici sancțiuni în această privință.

La 18 ianuarie 2018, reclamanta executorul judecătoresc Nadejda Condrea a depus cerere prin care a solicitat și anularea deciziei Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/342 din 29 decembrie 2017, în partea refuzului de a anula amenda în sumă de 6 393 lei pentru încălcarea prevederilor art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal (f.d. 54).

Prin încheierea din 27 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, au fost atrase în proces în calitate de intervenienți accesorii Galina Edlicica și Irina Margine (f.d. 37-38).

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Nadejda Condrea. S-a anulat decizia Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A din 23 octombrie 2017, în partea aplicării executorului judecătoresc Nadejda Condrea a amenzii în sumă de 6 393 lei. S-a anulat decizia Serviciului Fiscal de Stat

nr. 267 din 30 noiembrie 2017, în partea menținerii executorului judecătoresc Nadejda Condrea a amenzii în sumă de 6 393 lei. S-a anulat decizia Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/342 din 29 decembrie 2017, în partea refuzului de a anula amenda aplicată executorului judecătoresc Nadejda Condrea în sumă de 6 393 lei (f.d. 99-103).

La 01 februarie 2019, Direcția generală administrare fiscală Sud a depus, prin intermediul oficiului poștal, apel împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central (f.d. 104; 105).

Prin decizia din 12 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a constatat competența Curții de Apel Cahul la judecarea în ordine de apel a prezentei cauze de contencios administrativ, cu mențiunea că Judecătoria Cahul, sediul Central, a primit-o în procedură și a examinat-o în fond cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională (f.d. 133-136).

Prin decizia din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central (f.d. 182-193).

În motivarea soluțiilor adoptate, instanțele ierarhic inferioare au relevat că ipoteza normei de la art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal vizează doar procedurile de executare unde există doi sau mai mulți creditori, fiind necesară distribuirea datoriei încasate între aceștia, concluzie ce rezultă din aceea că art. 144 din Codul de executare reglementează ca fiind diferite noțiunile de „distribuire” și „eliberare” a sumelor.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare au indicat că legea nu reglementează termenul de virare la bugetul de stat a sumelor încasate de executorul judecătoresc în beneficiul statului și nici sancțiuni în această privință, ceea ce înseamnă că prin pct. III din decizia Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A din 23 octombrie 2017, executorul judecătoresc Nadejda Condrea a fost sancționat pentru o încălcare fiscală inexistentă.

La 10 decembrie 2019, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, a depus, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii, de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată înaintate de executorul judecătoresc Nadejda Condrea și de menținere a deciziei Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A din 23 octombrie 2017 (f.d. 197-199; 202).

În motivarea recursului, recurentul Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, a susținut că art. 41 alin. (3) din Codul de executare prevede termenul de eliberare de către executorul judecătoresc a sumelor bănești primite de la debitor, care este unul restrâns.

Recurentul consideră că în situația în care executorul judecătoresc Nadejda Condrea nu a respectat termenul de 3 zile de prezentare a informației privind distribuirea sumei aferente bugetului, încasate de la ÎI „Sava Natalia”, aceasta și-a executat neconform obligația prevăzută de art. 229 alin. (2²) din Codul fiscal, pentru

ce și a fost sancționată în temeiul art. 253 alin. (4¹) din Codul fiscal.

Astfel, recurentul a invocat aplicarea greșită de către instanțele ierarhic inferioare a prevederilor art. 229 alin. (2²) și 253 alin. (4¹) din Codul fiscal.

Totodată, recurentul a menționat că prima instanță greșit a făcut trimitere la norma legală de la art. 253 alin. (4¹) din Codul fiscal, deoarece această normă nu exista la data comiterii încălcării fiscale de către executorul judecătoresc Nadejda Condrea și a emiterii deciziei Direcției generale administrare fiscală Sud nr. 417/239A.

În continuare, recurentul a evidențiat și aprecierea eronată a probelor de către prima instanță, manifestată prin concluzia precum că executorul judecătoresc Nadejda Condrea nu cunoștea inițial care sunt conturile și destinația plății încasate de la ÎI „Sava Natalia”, dar după ce le-a aflat, a încheiat corect procedura de executare.

Aici, recurentul a precizat că însăși executorul judecătoresc Nadejda Condrea a prezentat instanței de judecată demersul Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul din 05 iunie 2013, în care erau indicate conturile trezoreriale de încasări.

La 20 ianuarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților executorului judecătoresc Nadejda Condrea și în adresa persoanelor terțe Galina Edlicica și Irina Margine, copia cererii de recurs depuse de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul (f.d. 205).

La 31 ianuarie 2020, intimata executorul judecătoresc Nadejda Condrea, reprezentată de avocatul Maxim Todorov, a depus, prin intermediul oficiului poștal, referință la recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, solicitând declararea acestuia ca inadmisibil (f.d. 207; 208).

Persoanele terțe Galina Edlicica și Irina Margine nu și-au valorificat dreptul de a depune referință la recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, deși după cum rezultă din avizele de primire anexate la materialele cauzei, au recepționat copia cererii de recurs depuse de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud (f.d. 209-210).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat

pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul reține că în fișa de însoțire nr. 2-17020460-05-3a-05022019 este indicat că la 13 noiembrie 2019, Curtea de Apel Cahul a expediat în adresa recurentului Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, copia deciziei motivate din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul (f.d. 194).

Însă, la materialele cauzei nu este anexată dovada de recepționare de către recurentul Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, a copiei deciziei motivate din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul.

Iar, recurentul Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, a invocat că a recepționat copia deciziei motivate din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul la data de 19 noiembrie 2019.

Astfel, luând în considerare că recurentul Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, a depus recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul la data de 10 decembrie 2019, completul ajunge la concluzia că recurentul Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și a prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2-a are caracter devolutiv numai asupra

problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurrate, or acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere. La fel, recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care acest drept este garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual, așa cum formal invocă Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurrate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul depus de către Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, precum și art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru

examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan